

СТАН ТА ДИНАМІКА ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА ПІОДЕРМІЇ У ЖИТЕЛІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дашко М.О.¹, Денисенко О.І.²

¹ Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, м. Львів, Україна

² Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна

Ключові слова: піодермії, захворюваність, динаміка.

Вступ. Піодермії (гнійничкові захворювання шкіри), які відносять до групи інфекційних дерматозів, є однією з важливих проблем сучасної дерматології. Актуальність піодермії визначає їх значна поширеність як серед дитячого, так і дорослого контингенту населення країни, а також тенденція цих дерматозів до більш тяжкого клінічного перебігу на сучасному етапі, що, зокрема, зумовлено формуванням у піококів (збудників піодермії) резистентності до антибактеріальних засобів системної та топічної дії [1, 2, 7].

Залежно від збудника, піодермії поділяють та стрептококові (стрептодермії), стафілококові (стафілодермії) та змішані (зумовлені стрепто- й стафілококами, синьогнійною та кишковою паличками, групою протей та ін.). За глибиною залегання запального процесу в шкірі, розрізняють поверхневі та глибокі піодермії. За гостротою перебігу, гнійничкові захворювання шкіри поділяють на гострі, підгострі та хронічні піодермії. Водночас піодермії бувають первинні та вторинні (як ускладнення інших дерматозів – алергодерматозів, корости та ін.) [2, 6].

У розвитку й перебігу піодермії важливе значення мають як екзогенні (травми й мікротравми та забруднення шкіри, переохолодження чи перегрівання з посиленням потовиділенням і мацерацією шкіри та ін.), так і ендогенні чинники (ендокринопатії, імунні розлади, захворювання органів травлення, вогнища хронічної інфекції, обмінні порушення тощо) [3, 4].

За даними клінічних спостережень, піодермії в останні роки відзначаються торпідним перебігом з ураженням значних ділянок шкіри, хронізацією процесу, розвитком глибоких форм із формуванням рубцевих змін шкіри, що, в цілому, є причиною втрати хворими працездатності, зниження якості їх життя та соціальної активності [2, 5].

Таким чином, поширеність гнійничкових захворювань шкіри, зростання кількості тяжких, глибоких та схильних до рецидивів форм піодермії визначають акту-

альність досліджень щодо визначення етіопатогенетичних та епідеміологічних чинників даної групи інфекційних дерматозів з метою розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо оптимізації їх лікування та профілактики [1].

Мета роботи: вивчити стан, динаміку та структуру захворюваності на піодермії серед дитячого і дорослого населення Львівської області (Галичини) за останні 3 роки (2010–2012 рр.).

Матеріали та методи. Проведено аналіз статистичних даних щодо структури та динаміки захворюваності на піодермії серед жителів Львівської області (Галичини) на підставі вивчення та аналізу даних 3552 амбулаторних карток та 274 історій хвороби пацієнтів – мешканців Львівської області (Галичини), які отримали лікування з приводу піодермії впродовж 2010–2012 років.

Результати та обговорення. Аналіз даних щодо кількості хворих на піодермії – мешканців Львівської області (Галичини), які були діагностовані на амбулаторному прийомі (табл. 1), засвідчив, що впродовж останніх трьох років (2010–2012 рр.) частка хворих на піодермії у загальній структурі хворих дерматологічного профілю має тенденцію до зростання (на 1,02%). Водночас встановлено чітку тенденцію до збільшення (на 1,76%) частки хворих на гнійничкові захворювання шкіри серед загальної кількості госпіталізованих у 2010–2012 рр. пацієнтів у дерматологічне відділення обласного шкірно-венерологічного диспансеру.

Дані щодо поширеності піодермії серед мешканців Львівської області (Галичини) залежно від умов їх проживання (у міських чи сільських населених пунктах) наведено в таблиці 2.

За даними табл. 2, на гнійничкові захворювання шкіри у Львівській області частіше хворіють жителі міст (66,3–75,4% проти 24,6–33,7% – мешканців сіл). При цьому

Таблиця 1.

Частка хворих на піодермії – мешканців Львівської області серед амбулаторних та стаціонарних хворих

Рік	Хворі амбулаторного прийому			Стаціонарні хворі		
	Загальна кількість хворих	Хворі на піодермії		Загальна кількість хворих	Хворі на піодермії	
		абсолютна кількість	відносна кількість		абсолютна кількість	відносна кількість
2010	26122	1032	3,92%	2046	70	3,42%
2011	31556	1064	3,37%	1959	95	4,84%
2012	29396	1456	4,95%	2100	109	5,19%

встановлено чітку тенденцію до зростання за останні три роки (на 9,1% у 2012 році проти 2010 року) кількості пацієнтів, хворих на піодермії, серед мешканців міст Галичини.

Дані щодо розподілу амбулаторних та стаціонарних хворих на піодермії – мешканців Львівської області за віком наведено в таблиці 3. За даними табл. 3, серед мешканців Галичини на піодермії частіше хворіють особи дорослого віку (57,8%–64,1%), меншу частку (35,9%–42,1%) складають особи дитячого та підліткового віку. Серед 1544 пацієнтів дитячого та підліткового віку, у яких було діагностовано гнійничкові захворювання шкіри, найбільшу частку склали учні і студенти (622 – 40,3%), рідше на гнійничкові дерматози хворіють діти віком від 2 до 6 років, які відвідують дошкільні заклади (325–21,0%), неорганізовані діти віком до 2 років (302 – 19,6%) та діти 2-6 років (295 – 19,1%). Серед 2282 осіб дорослого віку піодермії найчастіше діагностували у пацієнтів 19–20 та 20–29 років (705 – 30,9%), рідше у віці 30–39 років – 468 осіб (20,5%), 40–49 років – 425 хворих (18,6%), 50–59 років – 307 хворих (13,5%), 60–69 років – 285 хворих (12,5%), 70 років і старші – 92 хворі (4,0%). Таким чином, серед дорослого контингенту хворих на піодермії переважну більшість (83,5%) склали особи активного

працездатного віку, що визначає важливе медичне та соціальне значення гнійничкових захворювань шкіри.

Також слід відзначити, що, незважаючи на виявлену тенденцію до зменшення (на 7,0%) кількості дорослих осіб, хворих на піодермії, серед амбулаторних хворих Львівщини (табл. 3), впродовж останніх трьох років відзначається тенденція до зростання (на 4,7%) частки дорослих хворих на піодермії серед госпіталізованих пацієнтів, що свідчить про більш тяжкий їх клінічний перебіг і необхідність стаціонарного лікування таких пацієнтів з порушенням їх працездатності.

Дані щодо розподілу дорослого контингенту хворих на піодермії – мешканців Львівської області за статтю наведено в таблиці 4.

Згідно даних, наведених у таблиці 4, на гнійничкові захворювання шкіри у Львівській області дещо частіше хворіють особи чоловічої статі (51,4%–5,5% проти 44,5%–48,6% – осіб жіночої статі). Разом з тим, в останні роки відзначається тенденція до зростання кількості осіб жіночої статі, хворих на піодермії, як серед амбулаторного (на 4,1% – у 2012 році проти 2010 року), так і стаціонарного контингенту пацієнтів (на 7,9% – у 2012 році проти 2010 року) – мешканців Галичини.

Таблиця 2.

Співвідношення серед хворих на піодермії мешканців міст та сіл Львівської області

Рік	К-сть хворих	Хворі на піодермії								
		Поліклінічний прийом (n= 3552) жителів			Стаціонарне лікування (n= 274) жителів			Разом (n= 3826)		
		міст	сіл	разом	міст	сіл	разом	міст	сіл	разом
2010	Абс. числ.	681	351	1032	50	20	70	731	371	1102
	Відн. к-сть	66,0%	34,0%	100%	71,4%	28,6%	100%	66,3%	33,7%	100%
2011	Абс. числ.	764	300	1064	52	43	95	816	343	1159
	Відн. к-сть	71,8%	28,2%	100%	54,7%	45,3%	100%	70,4%	29,6%	100%
2012	Абс. числ.	1110	346	1456	70	39	109	1180	385	1565
	Відн. к-сть	76,2%	23,8%	100%	64,2%	3,8%	100%	75,4%	24,6%	100%

Таблиця 3.

Розподіл хворих на піодермії – мешканців Львівської області за віком

Рік	К-сть хворих	Хворі на піодермії								
		Поліклінічний прийом (n= 3552)			Стаціонарне лікування (n= 274)			Разом (n= 3826)		
		діти	дорослі	разом	діти	дорослі	разом	діти	дорослі	разом
2010	Абс. числ.	367	665	1032	29	41	70	396	706	1102
	Відн. к-сть	35,6%	64,4%	100%	41,4%	58,6%	100%	35,9%	64,1%	100%
2011	Абс. числ.	450	614	1064	38	57	95	488	671	1159
	Відн. к-сть	42,3%	57,7%	100%	40,0%	60,0%	100%	42,1%	57,9%	100%
2012	Абс. числ.	620	836	1456	40	69	109	660	905	1565
	Відн. к-сть	42,6%	57,4%	100%	36,7%	63,3%	100%	42,2%	57,8%	100%

Таблиця 4.

Розподіл дорослих хворих на піодермії – мешканців Львівської області за статтю

Рік	К-сть хворих	Хворі на піодермії								
		Поліклінічний прийом			Стаціонарне лікування			Разом		
		чоловіки	жінки	разом	чоловіки	жінки	разом	чоловіки	жінки	разом
2010	Абс. числ.	365	300	665	27	14	41	392	314	706
	Відн. к-сть	54,9	45,1%	100%	65,9%	34,1%	100%	55,5%	44,5%	100%
2011	Абс. числ.	316	298	614	36	21	57	352	319	671
	Відн. к-сть	51,5%	48,5%	100%	63,2%	36,8%	100%	52,5%	47,5%	100%
2012	Абс. числ.	425	411	836	40	29	69	465	440	905
	Відн. к-сть	50,8%	49,2%	100%	58,0%	42,0%	100%	51,4%	48,6%	100%

Аналіз розподілу хворих на піодермії у Львівській області за нозологічними формами засвідчив, що найбільшу частку складають пацієнти із стафілодерміями – 1587 (41,5%), на другому місці за частотою – змішані інфекції шкіри (у 1273 осіб – 33,3%), рідше реєструються стрептодермії – у 966 (25,25%) пацієнтів. При цьому, хворих на піодермії, які виникли первинно, було 2654 (73,19%) осіб, а вторинні піодермії, які розвинулися як ускладнення atopічного дерматиту, корости, токсикодермії, герпесу чи інших захворювань шкіри – діагностовано у 1172 (26,81%) пацієнтів.

Дані щодо розподілу дорослого та дитячого контингенту хворих на піодермії залежно від глибини залягання запального процесу в шкірі наведено в таблиці 5.

За даними таблиці 5, упродовж останніх трьох років на території Галичини відзначається тенденція до зменшення серед дітей та підлітків кількості поверхневих форм гнійничкових захворювань шкіри (імпетиго, остіофолікуліти, фолікуліти) та тлі зростання загальної та

відносної кількості хворих на глибокі форми піодермії (фурункули, карбункули, ектими), які супроводжуються тривалим перебігом та формуванням стійких косметичних змін шкіри, причому, як серед амбулаторного, так і стаціонарного контингенту пацієнтів. Особливо слід відзначити зростання кількості глибоких форм гнійничкових захворювань шкіри серед дорослого населення Львівської області, які отримали лікування в амбулаторних умовах (на 5,7% – у 2012 році проти 2010 року) та в умовах стаціонару (на 8,9% – у 2012 році проти 2010 року).

Розподілу дорослого та дитячого контингенту хворих на піодермії Львівської області за тривалістю перебігу гнійничкових дерматозів наведено в таблиці 6.

Як засвідчують дані, наведені в таблиці 6, упродовж 2010–2012 рр. серед мешканців Львівської області відзначається тенденція до зростання загальної та відносної кількості хворих на піодермії з тривалим хронічним перебігом (фурункульоз, хронічні виразкові піодермії тощо),

Таблиця 5.

Розподіл хворих на піодермії у Львівській області за глибиною ураження шкіри

Рік	Кількість хворих	Хворі на піодермії								
		Поліклінічний прийом			Стаціонарне лікування			Разом		
		Піодермії поверхневі	Піодермії глибокі	Разом	Піодермії поверхневі	Піодермії глибокі	Разом	Піодермії поверхневі	Піодермії глибокі	Разом
Пацієнти дитячого та підліткового віку										
2010	Абс. числ.	330	37	367	26	3	29	356	40	396
	Відн. к-сть	89,9%	10,1%	100%	89,7%	10,3%	100%	89,9%	10,1%	100%
2011	Абс. числ.	401	49	450	34	4	38	435	53	488
	Відн. к-сть	89,1%	10,9%	100%	89,5%	10,5%	100%	89,1%	10,9%	100%
2012	Абс. числ.	552	68	620	35	5	40	587	73	660
	Відн. к-сть	89,0%	11,0%	100%	87,5%	12,5%	100%	88,9%	11,1%	100%
Дорослий контингент хворих										
2010	Абс. числ.	451	214	665	31	10	41	482	224	706
	Відн. к-сть	67,8%	32,2%	100%	75,6%	24,4%	100%	68,3%	31,7%	100%
2011	Абс. числ.	385	229	614	39	18	57	424	247	671
	Відн. к-сть	62,7%	37,3%	100%	68,4%	31,5%	100%	63,2%	36,8%	100%
2012	Абс. числ.	519	317	836	46	23	69	565	340	905
	Відн. к-сть	62,1%	37,9%	100%	66,7%	33,3%	100%	62,4%	37,6%	100%

Таблиця 6.

Розподіл хворих на піодермії у Львівській області за тривалістю перебігу

Рік	Кількість хворих	Хворі на піодермії								
		Поліклінічний прийом (n= 3552)			Стаціонарне лікування (n= 274)			Разом (n= 3826)		
		Піодермії гострі, підгострі	Піодермії хронічні	Разом	Піодермії гострі, підгострі	Піодермії хронічні	Разом	Піодермії гострі, підгострі	Піодермії хронічні	Разом
Пацієнти дитячого та підліткового віку										
2010	Абс. числ.	342	25	367	22	7	29	364	32	396
	Відн. к-сть	93,2%	6,8%	100%	75,9%	24,1%	100%	91,9%	8,1%	100%
2011	Абс. числ.	419	31	450	28	10	38	447	41	488
	Відн. к-сть	93,1%	6,9%	100%	73,7%	26,3%	100%	91,6%	8,4%	100%
2012	Абс. числ.	575	45	620	28	12	40	603	57	660
	Відн. к-сть	92,7%	7,3%	100%	70,0%	30,0%	100%	91,4%	8,6%	100%
Дорослий контингент хворих										
2010	Абс. числ.	540	125	665	27	14	41	567	139	706
	Відн. к-сть	81,2%	18,8%	100%	65,9%	34,1%	100%	80,3%	19,7%	100%
2011	Абс. числ.	482	132	614	35	22	57	517	154	671
	Відн. к-сть	78,5%	21,5%	100%	61,4%	38,6%	100%	77,1%	22,9%	100%
2012	Абс. числ.	653	183	836	42	27	69	695	210	905
	Відн. к-сть	78,1%	21,9%	100%	60,9%	39,1%	100%	76,7%	23,2%	100%

які супроводжуються порушенням дієздатності хворих, розвитком психоемоційних розладів пацієнтів, зниженням якості їх життя та соціальної активності. Так, серед амбулаторних пацієнтів частка таких хворих у 2012 році порівняно з 2010 роком зросла на 3,1%, а серед стаціонарних хворих – на 5,0%. Все це обґрунтовує актуальність проведення наукових досліджень щодо з'ясування етіопатогенетичних чинників розвитку глибоких та хронічних форм гнійничкових захворювань шкіри серед мешканців Галичини з метою розробки науково обґрунтованих заходів щодо оптимізації їх лікування та профілактики.

Висновки.

1. Упродовж останніх трьох років (2010–2012 рр.) на території Львівської області відзначається зростання частки хворих на піодермію у структурі патології шкіри як серед амбулаторного (4,95% – у 2012 р. проти 3,92% – у 2010 р.), так і стаціонарного контингенту (5,19% – у 2012 р. проти 3,42% – у 2010 р.) пацієнтів.

2. Найбільша поширеність піодермії у Львівській області відзначається серед учнівської та студентської молоді (40,3% у структурі пацієнтів дитячого віку) та осіб активного працездатного віку (83,5% дорослого контингенту хворих), рідше на піодермії хворіють діти раннього дитячого віку та особи пенсійного віку.

3. Серед хворих на піодермію на території Галичини переважають мешканці міст та особи чоловічої статі за тенденції до зростання серед госпіталізованих пацієнтів частки осіб жіночої статі.

4. В останні роки (2010–2012 рр.) на території Львівської області констатовано зростання частки хворих на глибокі та хронічні форми гнійничкових захворювань шкіри, особливо серед осіб активного працездатного віку (на 5,9% та 3,5% відповідно).

5. Зростання на території Галичини загальної кількості та частки госпіталізованих хворих на піодермію, а також збільшення кількості пацієнтів із тяжкими клінічними формами гнійничкових захворювань шкіри, обумовлює актуальність поглиблених наукових досліджень щодо вивчення етіопатогенетичних чинників розвитку піодермії у мешканців Львівської області з метою оптимізації їх лікування та профілактики.

Рецензент. д.м.н., професор Степаненко В.І.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волкостлавская В.Н. Состояние заболеваемости инфекционной, паразитарной и грибковой патологией кожи в Украине // *Дерматология та венерология* – 2002. – № 3. – С. 67-70.
2. Галникіна С.О. Піодермії // *Інфекційні хвороби*. – 2009. – № 2. – С. 85-93.
3. Дюдюк А.Д., Поліон Н.Н., Башмаков Д.Г. [та ін.] Фузидієва кислота в лікуванні дітей, хворих на піодермію // *Український журнал дерматології, венерології, косметології*. – 2011. – № 2. – С. 87-91.
4. Калюжна Л.Д., Пацеля М.В., Бойчук А.М. [та ін.] Оцінка ефективності лікування препаратом “Цитеал” при інфекційних дерматозах та вузловій хворобі // *Український журнал дерматології, венерології, косметології*. – 2013. – № 2. – С. 154-157.
5. Федотов В.П., Горбунцов В.В., Пороник Л.А. [та ін.] Ломексин-крем у терапії дерматомікозів та інших інфекційних захворювань шкіри і слизових оболонок // *Дерматовенерология. Косметология. Сексопатология*. – 2008. – № 1-2. – С. 337-340.
6. Burden of paediatric pyoderma and scabies in North West Queensland / J. Whitehall, D. Kuzulugil, K. Sheldrick, A. Wood // *J. Paediatrics and Child Health*. – 2013, Vol. 49, № 2. – P. 141-143.
7. Chriba M. Beclometasone inhaler used to treat pyoderma gangrenosum / M. Chriba, A.M. Skellett, N.J. Levell // *Clinical and Experimental Dermatology*. – 2010. – Vol. 35, № 3. – P. 337-338.

СОСТОЯНИЕ И ДИНАМИКА ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ НА ПИОДЕРМИИ У ЖИТЕЛЕЙ ЛЬВОВСКОЙ ОБЛАСТИ

Дашко М.О.¹, Денисенко О.И.²

¹ Львовський національний медичний університет імені Данила Галицького, г. Львов, Україна

² Буковинський державний медичний університет, г. Черновці, Україна

Резюме. В статье представлены данные относительно структуры и динамики заболеваемости на пиодермии среди детского и взрослого населения Львовской области (Галичины) за последние три года (2010–2012 гг.). Установлен ежегодный рост количества больных на пиодермии в области, высшую заболеваемость среди городских жителей и лиц активного трудоспособного возраста, а также увеличения части больных с глубокими и хроническими формами гнойничковых заболеваний кожи, которые нуждаются в стационарном лечении. Результаты проведенного анализа показывают необходимость изучения этиопатогенетических факторов гнойничковых заболеваний кожи у обитателей региона с целью оптимизации их лечения и профилактики.

Ключевые слова: пиодермии, заболеваемость, динамика.

CONDITION AND DYNAMICS OF INCIDENCE OF Piodermiya IN INHABITANTS OF THE LVIV REGION

M. Dashko¹, O. Denisenko²

¹ Danylo Halytsky Lviv National Medical University, Lviv, Ukraine

² Bukovinian State Medical University, Chernivtsy, Ukraine

Summary. The article presents data on structure and dynamics of the piodermiya incidence among children and adults from Lviv region for the last three years (2010–2012). Annual growth of the number of piodermiya patients in the region, high disease incidence among the city residents and also among people of active capable age, and increase in patients with deep and chronic forms of pustulous diseases of skin who need hospitalisation is established. The results of the carried-out analysis indicate the need to study etiopathogenetical factors of pustulous disease of skin among region inhabitants in order to optimize their treatment and prevention.

Key words: piodermiya, incidence, dynamics.